

पञ्चपुरी नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड ५

संख्या : २

मिति २०७८/१२/०९

भाग ३

लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७८

प्रस्तावना:

समाजमा बढ्दै गईरहेको लैङ्गिक हिंसा निवारणका लागि कोष स्थापना गर्न वान्छनीय देखिएकाले प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन २०७४ को दफा ४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी पञ्चपुरी नगरपालिकाले यो कोष सञ्चालन सम्बन्धि कार्यविधि बनाएको छ ।

परिच्छेद: १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यो कार्यविधिको नाम "लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष (संचालन) कार्यविधि २०७८" रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा-

(क) "कार्यालय" भन्नाले पञ्चपुरी नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय सम्झनु पर्छ ।

(ख) "कोष" भन्नाले दफा ३ बमोजिमको लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सम्झनु पर्छ ।

(ग) "पिडित" भन्नाले लैङ्गिक हिंसाबाट पिडित वा प्रभावित व्यक्ति सम्झनु पर्छ ।

(घ) "सञ्चालक समिति " भन्नाले दफा ७ बमोजिमको राहत तथा आर्थिक सहयोग सञ्चालन समिति सम्झनु पर्छ ।

(ङ) "तत्काल उद्धार तथा राहत समिति " भन्नाले ११ बमोजिमको तत्काल उद्धार तथा राहत समिति सम्झनु पर्छ ।

(च) "लैङ्गिक हिंसा" भन्नाले कार्यस्थल, सार्वजनिक स्थल, घरपरिवारमा हुने यौनजन्य दुर्व्यवहार, सामाजिक कुरीतिजन्य व्यवहार लगायत लैङ्गिक आधारमा हुने हिंसा सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद: २

लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष

३. कोषको स्थापना: (१) लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष नामको एक कोष स्थापना हुने छ ।

(२) कोषमा देहाय बमोजिमका रकमहरू रहने छन् :

(क) पञ्चपुरी नगरपालिकाबाट प्राप्त रकम,

(ख) विदेशी व्यक्ति अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्था वा सरकारबाट प्राप्त रकम,

(ग) स्वदेशी व्यक्ति वा संघ वा संस्थाबाट प्राप्त रकम,

(घ) अन्य कुनै श्रोतबाट प्राप्त रकम ।

४. कोषमा रकम जम्मा गर्ने: महिला तथा बालबालिकाको हकहितको संरक्षणका लागि नगरपालिकाले वार्षिक रुपमा तोके बमोजिमको प्रतिशत बराबरको रकममा नघटाई कोषमा जम्मा गर्नुपर्नेछ ।

५. कोषको उपयोग: (१) कोषको रकम देहायको कामको लागि पिडितलाई उपलब्ध गराउन उपयोग गरिनेछ:

(क) तत्काल उद्धार गर्न,

(ख) औषधि उपचार गर्न,

(ग) राहत प्रदान गर्न तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउन,

(घ) कानूनी सहायता, मनोवैज्ञानिक उपचार तथा मनोविमर्श प्रदान गर्न,

(ङ) कुनै व्यवसाय वा स्वरोजगारको लागि व्यवसाय स्थापना खर्च अनुदानको रुपमा प्रदान गर्न,

(च) लैङ्गिक हिंसा र यौनजन्य दुर्व्यवहारको कसुरबाट पिडितले प्रचलीत कानून बमोजिम कसुरदारबाट प्राप्त गर्नुपर्ने क्षतिपूर्ति त्यस्तो कसुरदारको कुनै सम्पति नभएको कारणबाट प्राप्त गर्न नसक्ने देखिइ अदालतको आदेश बमोजिमको रकमा पिडितलाई क्षतिपूर्ति स्वरुप भराउन लेखी आएमा,

(छ) पुर्नस्थापना गराउन,

(ज) पिडितको लागि सञ्चालक समितिले तोके बमोजिमको अन्य काममा ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि सञ्चालक समितिले लैङ्गिक हिंसाबाट पिडित बालबालिका तथा किशोर किशोरी वा लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावित भई लागु पदार्थको दुर्व्यसनमा फसेका वा मानसिक रोगी भई सडकमा आएका व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिई कोषको रकम खर्च गर्न सक्नेछ ।

६. कोषको रकम अन्य काममा उपयोग गर्न नसकिने: (१) कोषको रकम दफा ५ मा लेखिए बाहेकको अन्य कार्यमा उपयोग गर्न सकिने छैन ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि सञ्चालक समितिको बैठक सञ्चालन गर्न लाग्ने खर्चको लागि कोषको रकम उपयोग गर्न सकिनेछ ।

परिच्छेद: ३

सञ्चालक समिति

७. राहत तथा आर्थिक सहयोग सञ्चालन समिति: (१) पिडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने काम समेतको लागि नगर उप प्रमुखको अध्यक्षतामा एक सञ्चालक समिति रहनेछ ।

(२) सञ्चालक समितिमा रहने पदाधिकारी देहाय बमोजिम हुनेछ:

(क) नगर उप-प्रमुख -अध्यक्ष

(ख) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत -सदस्य

(ग) प्रमुख इलाका प्रहरी कार्यालय --सदस्य

(घ) नगरसभा सदस्य (महिला २ जना) -सदस्य

(ङ) लैङ्गिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा कार्यरत गैर-सरकारी संस्थाहरु मध्येबाट सञ्चालक समितिले तोकेको संस्थाको प्रतिनिधि एकजना -सदस्य

(च) महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण शाखा प्रमुख -सदस्य सचिव

(३) सञ्चालक समितिको सचिवालय पञ्चपुरी नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको कार्यालयमा रहने छ ।

(४) सञ्चालक समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि सो समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

८. सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:- सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) पिडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउन लैङ्गीक हिंसा निवारण कोषमा रकम निकास गर्ने,

- (ख) लैङ्गिक हिंसा निवारण कोषको अनुगमन गर्ने वा गराउने,
- (ग) पञ्चपुरी नगरपालिकामा लैङ्गीक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा कार्यरत विभिन्न संघ संस्था तथा निकायहरु बीच समन्वय गर्ने,
- (घ) पञ्चपुरी नगरपालिकामा घटेका लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धी घटनाको अभिलेख अद्यावधिक गर्ने,
- (ङ) सीपमुलक तालिम प्राप्त पिडितलाई स्वरोजगारको लागि व्यवसाय स्थापना गर्न अनुदानको रकम प्रदान गर्ने सम्बन्धमा मापदण्ड बनाइ लागु गर्ने,
- (च) लैङ्गिक हिंसा निवारण सम्बन्धी अन्य काम गर्ने वा गराउने,
- (छ) पिडितको तत्काल उद्धार, राहत र पुनर्स्थापनाको लागि राहत, आर्थिक सहयोग तथा अन्य सामग्री उपलब्ध गराउने ।

९. सञ्चालक समितिको बैठक र निर्णय: (१) सञ्चालक समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ।

- (२) सञ्चालक समितिको बैठक अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ।
- (३) सञ्चालक समितिको बैठक बस्नु भन्दा कम्तीमा २४ घण्टा अगावै सञ्चालक समितिको सदस्य सचिवले बैठकमा छलफल हुने कार्यसूची सहितको सूचना सबै सदस्यहरुलाई दिनुपर्नेछ ।
- (४) सञ्चालक समितिको कुल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरु उपस्थित भएमा सो समितिको बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।
- (५) सञ्चालक समितिको बैठकको अध्यक्षता सो समितिको अध्यक्षले गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा सञ्चालक समितिका उपस्थित सदस्यहरुले आफु मध्येबाट छानेको सदस्यले गर्नेछ ।
- (६) सञ्चालक समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ ।
- (७) सञ्चालक समितिको बैठकमा आवश्यकता अनुसार नेपाल सरकारको कुनै कर्मचारी, पदाधिकारी वा अन्य कुनै व्यक्तीलाई समितिको बैठकमा पर्यवेक्षकको रुपमा भाग लिन आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।
- (८) सञ्चालक समितिको निर्णय सो समितिको सदस्य सचिवले प्रमाणित गरि राख्नेछ ।
- (९) सञ्चालक समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधी सो समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

१०. लैङ्गिक हिंसा निवारण कोषमा रकम उपलब्ध गराउने: (१) पिडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनको लागि सञ्चालक समितिले कोषमा पञ्चपुरी नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको कार्यालयको नाममा आवश्यकता अनुसार अनुदान रकम निकाशा माग गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त भएको रकम तथा सोबाट भएको खर्च सम्बन्धी विवरण यस नगरपालिकाले त्रैमासिक रुपमा महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण मन्त्रालय, कर्णाली प्रदेशमा पठाउने छ।

परिच्छेदः ४

तत्काल उद्धार तथा राहत समिति

११. तत्काल उद्धार तथा राहत समितिको गठनः (१) पिडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनका लागि एक राहत समिति रहनेछ।

(२) तत्काल उद्धार तथा राहत समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) नगर महिला सदस्य - संयोजक

(ख) प्रशासकीय अधिकृत - सदस्य

(ग) प्रतिनिधी स्वास्थ्य शाखा -सदस्य

(घ) प्रतिनिधी इलाका प्रहरी कार्यालय - सदस्य

(ङ) सहायक महिला विकास नि. - सचिव

१२. तत्काल उद्धार तथा राहत समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः- तत्काल उद्धार तथा राहत समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) पिडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने,

(ख) राहत तथा अर्थिक सहयोगको सदुपयोग भए वा नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने,

(ग) लैङ्गिक हिंसा हुन नदिनको लागि स्थानीय स्तरमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।

१३. राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने रकमको हद र आधारः (१) यस कार्यविधि बमोजिम पिडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउदा देहायको आधारमा देहायको रकममा नबढ्ने गरी रकम उपलब्ध गराइनेछः

(क) पिडितलाई तत्काल उद्धार गर्नुपर्ने भएमा सवारी साधनबाट यात्रा गर्दा लाग्ने भाडा रकम, खाना खर्च बापत प्रति दिन तीनसय रुपैयाँ र बास बस्नुपर्ने भए सो बापत छुट्टै रकम दिनुपर्ने भएमा प्रतिदिन पाँचसय रुपैयाको दरले बढीमा पाँच हजार रुपैया सम्म,

(ख) पिडितलाई अस्पतालमा भर्ना गरी औषधी उपचार गर्नुपर्ने भएमा, अस्पताल आउँदा जादा सवारी साधन प्रयोग गर्नुपर्ने भए सार्वजनिक सवारी साधन प्रयोग गर्दा लाग्ने भाडा रकम, खाना खर्च बापत प्रतिदिन तीनसय रुपैयाँ, अस्पतालमा बस्ने व्यवस्था नभई बाहिर बस्नु परेमा बढीमा पाँच दिनको बास खर्च बापत प्रतिदिन पाँचसय रुपैया र उपचार खर्च समेत गरी बढीमा छ हजार पाँचसय रुपैयाँमा नबढ्ने गरि लागेको यथार्थ खर्च,

- (ग) पिडितलाई कानुनी सहायता, मनोवैज्ञानिक उपचार वा मनोसामाजिक विमर्श सेवाको लागि पाँच हजार रुपैयाँमा नबढ्ने गरी लागेको यथार्थ खर्च,
- (घ) हिंसा पिडितले कुनै सीप मुलक तालिम प्राप्त गरि व्यवसाय संचालन गर्नका लागि वस्तुगत तथा नगद अनुदान माग गरेमा बढीमा प्रतिव्यक्ति तीस हजार रुपैयाँ,
- (ङ) पुनर्स्थापनाको लागि बढीमा पाँच हजार रुपैयाँ,
- (च) सञ्चालक समितिले तोके बमोजिमको अन्य कामको लागि कामको प्रकृति हेरी बढीमा दश हजार रुपैयाँ
- (छ) पिडितसँग कुनै बालबच्चा भए बालबच्चाका लागी पिडित सरहको खाना खर्च रकम ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको रकम अपर्याप्त भएको मनासिव आधार र प्रमाण सहित कुनै पिडितले कार्यालयमा निवेदन दिएमा र सो व्यहोरा मनासिव देखिएमा सञ्चालक समितिले त्यस्तो पिडितलाई मनासिव रकम थप गरी दिन सक्नेछ ।

१४. राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न निवेदन दिनुपर्ने:- (१) यस कार्यविधि बमोजिम राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न चाहने पिडित वा सरोकारवाला व्यक्तिले राहत तथा आर्थिक सहयोग पाउनु पर्ने मनासिव कारण खुलाई तत्काल उद्धार तथा राहत समितिमा अनुसुची-१ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिनु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त भएको निवेदन जाँचबुझ गर्दा पिडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग गर्नुपर्ने देखिएमा सञ्चालक समितिले दफा (१२) को अधीनमा रही पिडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने छ ।

१५. तत्काल रकम उपलब्ध गराउन सक्ने:- (१) यस कार्यविधिमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि जलाइएको, एसिड प्रयोग गरी वा छर्कीइ वा त्यस्तो पदार्थले पोलेको लगायतका गम्भीर प्रकृतिका घटनाका पिडितलाई उद्धार, औषधी उपचार, पुनर्स्थापना वा राहत लगायतको प्रयोजनको लागी तत्काल आर्थिक सहयोग प्रदान नगरेमा गम्भीर मानवीय क्षती हुने देखिएमा र संचालक समितिको तत्काल बैठक बस्ने अवस्था नरहेमा सञ्चालक समितिको अध्यक्षले आवश्यकता र औचित्यका आधारमा मनासिव रकम कोषबाट पिडितलाई उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको अवस्था परी सञ्चालक समितिको अध्यक्षबाट पिडितलाई रकम उपलब्ध गराइएकोमा त्यसरी रकम उपलब्ध गराई पछि बस्ने सञ्चालक समितिको बैठकबाट सो विषयको अनुमोदन गराउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद:५

विविध

१६. **थप रकम निकासी माग गर्न सक्ने:** (१) कोषमा रहेको रकम अपर्याप्त भएमा रकम अपर्याप्तताको कारण खुलाई सञ्चालक समितिले थप रकम माग गर्न सक्नेछ ।
(२) उपदफा (१) बमोजिम थप रकम माग भई आएमा पञ्चपुरी नगरपालिकाले आवश्यकता र औचित्यता हेरी कोषमा थप रकम निकासी दिन सक्नेछ ।
१७. **छुट्टै खाता खोल्नुपर्ने:** (१) पञ्चपुरी नगरपालिकाले दफा १० बमोजिम प्राप्त भएको रकम कुनै बाणिज्य बैंकमा छुट्टै खाता खोली जम्मा गर्नुपर्नेछ ।
(२) उपदफा (१) बमोजिमको खाताको सञ्चालन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र लेखामा काम गर्ने मुख्य कर्मचारीको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।
१८. **कोषको लेखा र लेखा परीक्षण:-** (१) कोषको आय व्ययको लेखा प्रचलित कानून बमोजिम राखिने छ ।
(२) कोषको लेखापरीक्षण महालेखा परीक्षकबाट हुनेछ ।
१९. **आवर्ति (रिभलिभङ्ग) कोष:** यो कोष आवर्ति कोषको रूपमा रहनेछ ।
२०. **प्रतिवेदन पेश गर्ने:** (१) राहत समितिले प्रत्येक वर्ष सो समितिबाट भए गरेका काम कारवाहीको प्रतिवेदन सञ्चालक समितीलाई बुझाउनु पर्नेछ ।
(२) सञ्चालक समितिले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको तीन महिना भित्र सो समितिबाट अधिल्लो आर्थिक वर्ष भरिमा भए गरेका काम कारवाहीको प्रतिवेदन नगर कार्यपालिकाको बैठकमा पेश गर्नुपर्नेछ ।
२१. **बैठक भत्ता:** सञ्चालक समितिका अध्यक्ष वा सदस्यले सो समितिको बैठकमा भाग लिए वापत नगरकार्यपालिकाले तोके बमोजिमको रकम बैठक भत्ता वापत पाउने छन् ।
२२. **निर्देशन दिन सक्ने:** (१) पञ्चपुरी नगरकार्यपालिकाले सञ्चालक समितिको काम कारवाहीको सम्बन्धमा सो समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ ।

अनुसूची-१
(नियम १३ सँग सम्बन्धित)
विषय: सहयोग उपलब्ध गराइ पाउँ ।

श्री अध्यक्ष ज्यू,
तत्काल उद्धार तथा राहत समिति
पञ्चपुरी नगरपालिका ।

म बस्ने वर्ष.....को मिति..... मा लैङ्गिक हिंसाबाट पिडित भएको छु । मेरो आर्थिकस्तर ज्यादै कमजोर रहेको छ । म उपर लैङ्गिक हिंसा भएको कारणले मेरो मानसिक/ शारीरिक/ सामाजिक अवस्था कमजोर भइ अशक्त अवस्थामा रहेको हुनाले मलाई औषधि उपचार/ कानूनी सहायता एवं परामर्श/उद्धार/मनोविमर्श/ स्वरोजगार/ पुनर्स्थापना/ अन्य..... कामको लागी सहयोगको आवश्यकता परेको हुदा स्थानीय लैङ्गिक हिंसा निवारण कोषबाट नियमानुसार सहयोग रकम उपलब्ध गराइ दिनुहुन यो निवेदन पेश गरेको छु ।

निवेदकको:-

नाम थर:-

ठेगाना:-

दस्तखत:-

मिति:-

आज्ञाले,

रोमाकान्त पाण्डेय

(प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत)